

– Under min tid har nytänkande inom jord- och skogsnäringen lett till bland annat digitala skogsbruksplaner, utökade bidrag och tidningen Skogen & Kraften”.

Lars-Erik Grund TRE DECENNIER MED JORDÄGARNA OCH ETT HELT LIV I SKOGEN

Lars-Erik Grund tar här med dig på en tillbakablick i historien om Älvdalens Jordägande Socknemäns förvaltning med kortare beskrivningar av viktiga händelser och rationella styrelseförändringar som skett under Lars-Eriks trettio år inom Jordägarna.

FOTO: Tobbe Nilsson.

För att få förståelse för de beslut som fattats under de senaste tre decennierna tar vi historien från början i stora drag. En resa från 1800-talet till hur Älvdalens Jordägande Socknemän och Älvdalens Besparingsskog ser ut i dag.

I dagligt tal hör man ofta begreppet Jordägarna, vilket är en förenkling av Älvdalens Jordägande Socknemän. Älvdalens Jordägande Socknemän är från början samlingsnamn för alla gårdar i Älvdalens socken (med dess ägare) där det bedrevs jordbruk (med odlad mark före storskiftet. Under storskiftet tillskiftades varje gård jord- och skogsmark och man fick en fastighetsbe-teckning. Fastigheten fick samtidigt del i besparingsskogen som avsattes i samband med storskiftet, där fastighetsandelen baserades på den odlade jord- och ängsmarkens bördighet.

Älvdalens Jordägande Socknemän (Jordägarna) är än i dag namnet på de fastigheter (med dess ägare) som har del i Älvdalens Besparingsskog. Är då Jordägarna och Älvdalens Besparingsskog samma sak? Inte riktigt. Älvdalens Jordägande Socknemän äger och förvaltar Älvdalens Besparingsskog. De äger även socknens

samfälligheter. Från början bestod Älvdalens Jordägande Socknemäns Förvaltning av ett antal styrelser som under de senare decennierna bantats ner (se organisationsskiss sida 20) för att få en effektivare och i tiden bättre anpassad förvaltning. Mera överskådligt och utan ändrat delägarskap för Jordägande Socknemäns fastighetsägarandelar.

VIKTIG FÖRÄNDRING

1880, i samband med storskiftet, lades socknemännens och de allmännas samfälligheter ut. Samfälligheterna utgjordes av vägar, olika undantag, markområden, vatten, fallrätter, älvar, vattendrag, fiske, övriga sockensamfälligheter, värdepapper, kraftverk på senare tid och Rot Skans. Avsättningen av Besparingsskogen gjordes år 1885.

Älvdalens Jordägande socknemäns samfälligheter har förvaltats av samfällighetsstyrelsen med 11 ordinarie styrelseledamöter plus suppleanter. Samfälligheterna har under årens lopp genererat en avkastning som gjort det möjligt att dela ut miljonbelopp i bidrag som betytt mycket både praktiskt och ekonomiskt för delägarna och även bygden.

Vid ett gemensamt möte med styrel-

serna för Älvdalens Besparingsskog och Älvdalens Samfällighetsförvaltning den 11 oktober 1996 togs ett gemensamt beslut. Av respektive stämma fattades beslut att Älvdalens Besparingsskog skulle ta över samfällighetens hela verksamhet och enligt de regler som gäller för Besparingsskogen förvalta den gemensamma förmögenheten. Regleringen genomfördes 1997 och hela samfällighetsstyrelsen friställdes. Detta beslut föranleddes av beslut från Jordägarstämman, i Allmänningstyrelsen och Samfällighetsförvaltningen tidigare samma år, samt skattenämndens förhandsbesked som meddelade att Samfälligheten inte kommer att uttagsbeskattas med anledning av överföringen till Besparingsskogen. Därmed blev Älvdalens Besparingsskog ägare till samfälligheterna.

KAPITALFÖRVALTNING I 125 ÅR

Historien om Socknemännen och Älvdalens Besparingsskog börjar med vår äldsta fond, Rotarnas Reservfond. Fonden härstammar från mitten av 1800-talet då Kungl Maj:t tillät socknemännen att avverka och sälja 6 400 ”sågtimmerträd” från trakten längs Rotälven ”inom de oavvittrade skogarna” att fördela på soldatrotarna, som var

32 stycken i socknen innan den allmänna värnplikten kom 1901. Landet delades in i små administrativa områden som alla skulle ha minst en soldat. De gårdar som ingick i området försåg och underhöll en soldat för den indelta armén med ett soldattorp. Med soldatrote menade man de personer eller gårdar, som gemensamt lämnade och underhöll en soldat. För varje träd, av de 6 400, avsattes det 30 öre och Rotarnas Reservfond bildades 1869-73. Ytterligare 20 000 träd tilläts att avverkas årligen för Rotarnas Reservfond före kommande storskifte.

Fondmedlen kom senare att användas för att även köpa hemman i konkurrens med skogsbolagen, 1975 uppgick fastighetsarealen till 6 356 ha skog, 1975/76 bokförda till totalt 5 176 000 kr, inordnades senare under jordägarnämndens förvaltning. 1976 beslöt Jordägarstämman att Rotarnas Reservfonds tillgångar skulle överföras till Besparingsskogen och samfällighetsförvaltningen, syftet var att få en reglerad förvaltningsform för tillgångarna samt reducera antalet förvaltningar. 1979 överläts 6 314 ha till Besparingsskogen för 4,5 miljoner kr genom fastighetsreglering. 1986 överläts genom köp och fastighetsreglering till Besparingsskogen Rotarnas Reservfonds

resterande fastigheter för 1 417 400 kr, inklusive Socknemännens förvaltningsbyggnad, ”Ambassaden”, lantmåterifastigheten och veterinärnärastaden plus skogsfastighet om 42 ha. Förvaltningen av Rot Skans samt underhåll av övriga äldre byggnader övertogs då också av Samfällighetsförvaltningen.

På Jordägarstämman 25 maj 1988 beslöt att Rotarnas Reservfonds tillgångar från 1988 överförs till Älvdalens Besparingsskog, där slutar historien om vår äldsta fond bildad före storskiftet.

SKOGSMEDELSFONDENS TILKOMST OCH AVVECKLING

I 1888 års reglemente för förvaltningen av Älvdalens sockens skogsmedelsfond och Besparingsskog angavs i § 2 bland annat ingående om skogsförsäljningens utförande och hur medlen skulle placeras, i prövning härav fick inte andra räntebärande papper inköpas än sådana som godkändes

RESUMÉ LARS-ERIK GRUND

I slutet av 1970-talet valdes Lars-Erik Grund in som styrelseledamot i Allmänningstyrelsen och Skogsmedelsnämnden under förvaltare Kurt Hagas ledning, något år senare i Samfällighetsförvaltningen och Jordägarnämnden och så småningom även i styrelsen för Rots Skans. 2011 avslutade Lars-Erik sina styrelseuppdrag och sitter från och med 2012 som ordförande i valberedningen för Älvdalens Jordägande Socknemän.

Lars-Erik Grund är med sina 33 år veteran inom Älvdalens jordägande Socknemän och har även ett helt yrkesliv inom skogen. Lars-Erik är född och uppvuxen med jord- och skogsbruk i Gåsvarvs by i Älvdalen. Sedan barnsben har han deltagit i djurhållning och lantbruk och vintertid timmerkörning med häst tillsammans med sin far Grund Erik Larsson. Även älgjakten kom tidigt in i bilden, en viktig del av försörjningen på den tiden.

Lars-Erik bestämde sig tidigt för ett yrkesliv inom skogen. Som fortonåring fick han sin första anställning med ungsogsröjning. Efter utbildning på Rättviks Skog och Lantmannaskola, många månaders skogspraktik med allt från timmerhuggning till plantering och ett par år på Folkhögskola i Mora och Sveg, tentade Lars-Erik och blev antagen till Skogsinstitutet i Bispgården i Jämtland. Där utbildade han sig till Skogstekniker.

Efter examen 1967 sökte Lars-Erik tjänst som skogsvårdskonsulent på skogsvårdsstyrelser (i dag Skogsstyrelsen) i Dalarnas län och fick arbete omgående. Första jobbet blev i Älvdalen, sedan i Lima och därefter fem år i Rättvik. År 1976 distriktschefstjänst i Särna-Idre under 17 år, tills distriktet slogs samman med Älvdalens distrikt. Efter sammanslagningen blev det Ludvika. Efter ett par år, 1995, fick han arbete i Mora-Orsa distrikt. Där blev Lars-Erik kvar i tio år innan han tog pension 2005. Det blev ett 38 år långt yrkesliv som skogsvårdskonsulent åt Skogsstyrelsen. Efter pensioneringen fick Lars-Erik mer tid för sitt eget skogsbruk. I dag är Lars-Erik sjuttioett år och tillbringar mycket tid i den egna skogen. Han är även företagare med Grundskog Jord och Entreprenad AB sedan 2008. Och när september kommer packar han fortfarande säcken och beger sig ut i älgskogen, numer tillsammans med dottern och barnbarnen.

av Kungl.Maj:ts befattningshavare och av Länsstyrelsen. Kapitalbehållningen fick icke förminska. I residensstaden Falun byggdes 1892 ett förvaltningshus för alla besparingsskogarna i Dalarna. Huset kom att kallas ”Millionhuset” och här förvarades besparingsskogarnas tillgångar i kassaskåp. 1927 byggdes ett kassavalv. 1940 lagfästes ett nytt reglemente där Riksdagen fastställde vilka som var ägare av besparingsskogarna (allmänningsskogarna).

Nya skogsvårdslagen kom 1948 och skulle gälla för skötsel av besparingsskogen. Reglementet från 1974 hade genom Länsstyrelsen rätt att tillsätta ordförande och revisorer i skogsmedelsnämnden, som förvaltede skogsmedelsfonden. 1977 begärde socknemännen en reglementsändring av 1974 års reglemente och 1979 fastställde

SKOGEN & KRAFTEN 20 ÅR

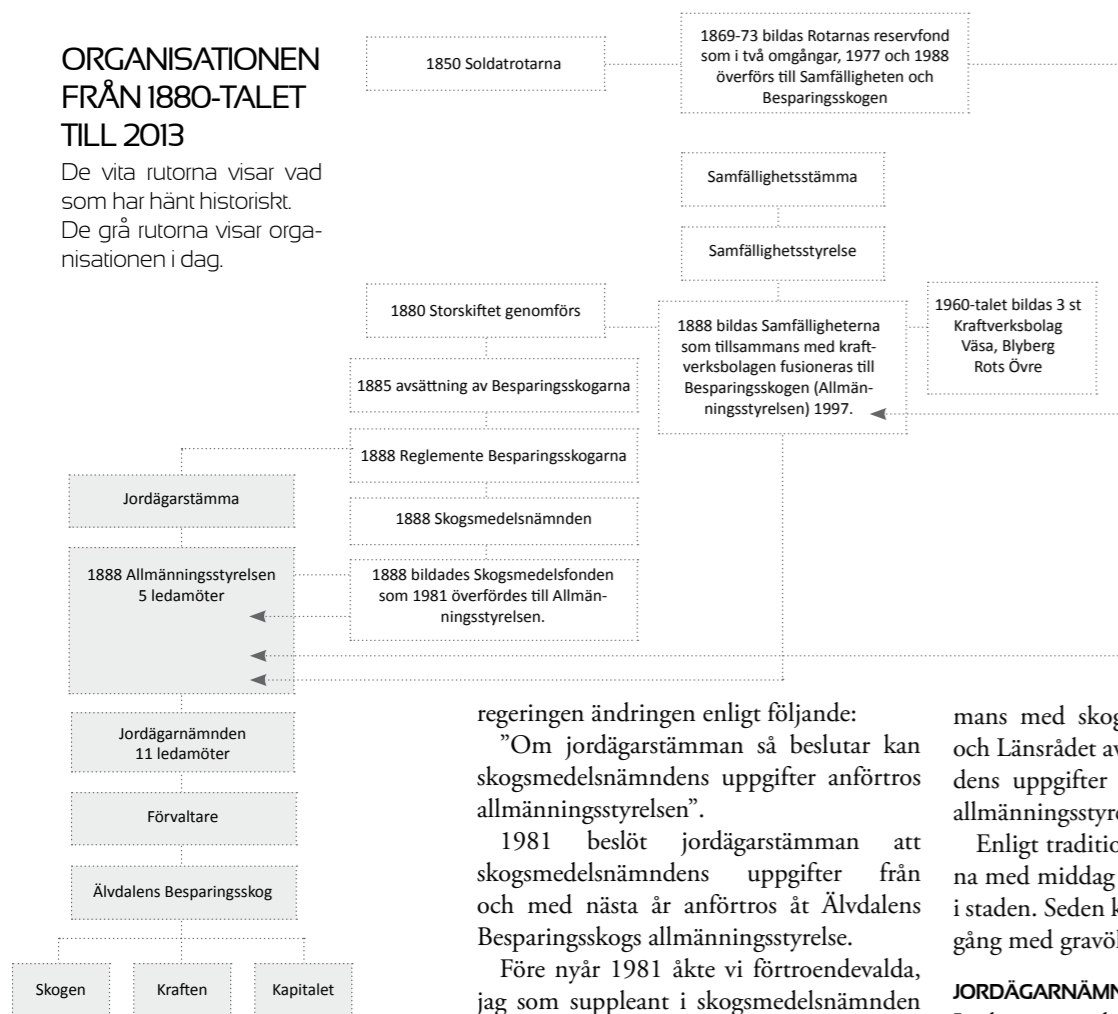
Före 1993 fanns det ingen information till delägarna i Besparingsskogarna om händelserna mellan jordägarstämorna. De äldre erfarna i styrelserna ansåg att stämmans information var tillräcklig. Medan den yngre generationens styrelsearbetare ansåg att stämmorna, som på den tiden inte var särskilt välbesökta, inte räckte för att hålla sig uppdaterad om verksamheten. Efter ihärdiga påtryckningar beslutade styrelsen att ge ut ett informationsblad till delägarna.

Styrelsen utlyste namnförslag och SKOGEN OCH KRAFTEN blev det förslag som passade bäst in eftersom skogen och kraften var stora bitar i förvaltningen. Första bladet kom ut 1993 och med åren blev det en tidning. Sedan år 2000 är tidningen gemensam för ÅB och SIB. Sedan år 2000 finns Besparingsskogarna även på webben (www.besparingen.com). Informationen på hemsidan uppdateras kontinuerligt och är ett bra komplement till Skogen & Kraften som kommer ut två gånger om året, höst och vår. Även om webben är lättillgänglig för många i dag ser man av svaren i undersökningen som gjordes bland delägarna 2012 att de flesta fortfarande söker den information de behöver från Besparingsskogarna i Skogen & Kraften. Med enkätsvaren som underlag har vi därför gjort om lite i tidningen och förbättrat strukturen. Allt för att du som läsare lättare ska hitta det som intresserar just dig. Med hjälp av märkningen i hörnen är det nu lättare att veta vilken Besparingsskog informationen handlar om, vilken kategori inom Besparingsskogarna det gäller samt vilket ämne. Det är främst delägarna i Besparingsskogarna som har nytta av Skogen & Kraften men Besparingsskogarna är, och har alltid varit, till nytta även för bygden. Därför delas tidningen inte bara ut till delägare utan även till alla hushåll i Älvdalens kommun. Detta innebär att du som är delägare och bor inom kommunen inte får tidningen adresserad i ditt namn. Den är trots detta i allra högsta grad riktad till dig personligen. Saknar du något i tidningen eller har andra synpunkter som gäller informationen från ÅB och SIB är du välkommen att höra av dig till:

Anna Dahlgren
Tfn: 0251-59 74 85
E-post: anna.dahlgren@besparingen.com

ORGANISATIONEN FRÅN 1880-TALET TILL 2013

De vita rutorna visar vad som har hänt historiskt. De grå rutorna visar organisationen i dag.

regeringen ändringen enligt följande: "Om jordägarstämman så beslutar kan skogsmedelsnämndens uppgifter anförtros allmänningstyrelsen". 1981 beslöt jordägarstämman att skogsmedelsnämndens uppgifter från och med nästa år anförtros åt Älvdalens Besparingsskogs allmänningstyrelse. Före nyår 1981 åkte vi förtroendevalda, jag som suppleant i skogsmedelsnämnden och ordinarie i allmänningstyrelsen till Falun. Där vi genom förrättning tillsam-

mans med skogsmedelsnämndens styrelse och Länsrådet avslutade skogsmedelsnämndens uppgifter som numera ligger under allmänningstyrelsen. Enligt tradition avslutas alltid revisionerna med middag på någon bättre restaurang i staden. Seden kunde ej frångås men denna gång med gravöl som bjöds av Länsrådet.

JORDÄGARNÄMNDEN "EKONOMINÄMNDEN" Jordägarnämnden har idag ordförande och 10 ledamöter plus suppleanter. Nämnden

skall verkställa Jordägarstämmans beslut angående exempelvis bidrag. Nämndens budget från Besparingsskogens allmänningstyrelse har mångdubblats under senare decennier med bättre ekonomi, 2012 års budget för Jordägarnämnden var 35 miljoner kronor att jämföras med 1988 års 8 miljoner kronor.

Jordägarnämndens uppgift är att fördela avkastningen i form av bidrag som ska främja delägarnas jord- och skogsbruk med binärningar inom socknen, anläggning och förbättring av vägar eller annat ändamål som kommer delägarna eller hela socknens befolkning till nytta. Bidragen till delägarna, näringen och övriga har utökats successivt med en allt större och starkare avkastning, vilket blivit möjligt tack vare jordägarnas tidiga satsning på vattenkraften.

På 60-talet, under kraftverkstidens uppbyggnad med aktieköp med mera var ekonomin kämpig, år 1962 uppgick tillgångarna till 190 000 kronor. Tillgångarna fram till 1992 ökade till cirka 184 miljoner kronor främst genom delägarskap i kraftverken i Väsa (50 %), Blyberg (33 %) och Rots övre (50 %).

Tillgångarna hade således ökat ca 1 000 gånger under dessa 30 år. En årlig förräntning på cirka 25 procent. Ägarandelarna för Jordägarna räknat i energiproduktion utgör idag cirka 70 GWh. Detta kan jämföras med Brunnsbergs kraftverk som var planerat att byggas på 90-talet. Där äger Jordägarna 100 % fallhöjd och vatten och detta skulle gett cirka 65 GWh i kraftenergiproduktion och avkastning. I stället blev det en lång och kostsam process som

trots Vattendomstolens godkännande slutade med avslag för Jordägarna. Ett beslut sedan länge står och förfaller på grund av kommunens dåliga ekonomi. Här och nu skulle dessa resurser varit betydande.

Mina första styrelseuppdrag startade 1978 i Skogsmedelsnämnden och Allmänningstyrelsen. Något år senare i Jordägarnämnden och Sockensamfällighetens styrelse. På senare år även i Rots Skans styrelse som representant för Besparingsskogen. Där satt jag fram till 2011 då Rots Skans fyllde hundra år. Mina roller i Älvdalens Jordägande Socknemäns styrelser har alltid varit fantastiskt intressanta, berikande och med en framtidsstro i ett väl sammansvetsat styrelsearbete, för utveckling och förbättring. Det jag beskrivit här är de största händelserna inom organisationen. Förutom det har Jordägarna och Besparingsskogen under min tid varit nytänkande inom jord- och skogsnäringen vilket lett till digitala skogsbruksplaner, frivilligt markbyte, utveckling av bidrag och utbildningar för delägare. Under mina 33 år har vi även fått till stånd information till delägarna i och med tidningen Skogen & Kraften och senare även en hemsida. Som delägare är det viktigt att kunna ta del av vad som händer inom Besparingsskogen och det är viktigt att hänga med i utvecklingen.

FAKTA:

STORSKIFTET

Storskiftet var ett i Sverige av regeringen understött ägoskifte av mark inom landsbygdens byar, och den första större jordreformen i riket. Syftet var att öka jordbrukets avkastning. Det innebar att ett större antal ägostycken (skiften) drogs samman till ett mindre antal skiften för varje delägare.

GRADERING

För att kunna genomföra storskifte krävdes gradering (värdering) av ägor. Genom graderingen fick man fram ett visst antal reducerade bandland som tillsammans utgjorde fastighetens jordtal (värde). Jordtalen utgjorde sedan grunden för tillskiftning av ny inägojord (åker/ängsmark) och skogsmark. Delägare i Besparingsskogen och sockenmännens övriga samfälliga tillgångar är de som äger fastigheter med åsatt reducerat jordtal.

Graderingen av inägojorden innebar att jorden fick ett visst gradtal i förhållande till

sin bördighet. Bästa jorden fick grad 1, den som ansågs som hälften så god grad 2 och så vidare. Jordens värde i förhållande till den bästa jorden "reducerades" genom att arealen dividerades med gradtalet. På så sätt fick varje jordtal sin "reducerade" areal som uttrycktes i bandland eller i grad. Genom omräkningen fick man fram jordens produktionsvärde. Skogsmark graderades på ett liknande sätt.

REGLEMENTET

Den 9 november 1888 fastställde Kungl. Maj:t* det första reglementet för förvaltningen av Älvdalens sockens skogsmedelsfond och besparingsskog. Ett reglemente som Besparingsskogen förvaltas utifrån än i dag.

Avkastningen skulle i första hand täcka kostnader för att förvalta och bevaka skogen, samt för åtgärder för att säkra återväxten och förbättra skogen. Dessutom skulle avkastningen användas för att på olika sätt utveckla bygden och underlätta för befolkningen. Man kunde till exempel ta av avkastningen för att betala olika skatter och annat som prästerskapets löner. Pengarna

kunde också användas för väghållning såväl sommar- som vintertid eller för hjälp under missväxtår, läkarvård, fattigvård, polis, förbättring av jordbruk och boskapskötsel.

JORDTALEN VIKTIGA ÄN I DAG

När idén om besparingsskogar kom var marken på andra håll i landet redan strukturmässigt åtgärdad. Besparingsskogar (i Norrland är namnet Allmänningsskogar) finns därför endast i Dalarna, Västerbotten och Norrbotten. Varje markägare som fick skog avsatt till Besparingsskogen fick andelar i den i form av jordtal. Antalet jordtal i Besparingsskogen ger delägaren möjlighet att rösta och påverka beslut vid de årliga jordägarstämmorna.

**Kunglig Majestät, vanligen förkortat Kungl. Maj:t eller K.M:t, eller Konungen i Statsrådet var i Sverige under 1809 års regeringsform (åren 1809–1974) benämningen på det statsorgan som idag motsvaras av regeringen och som fattade beslut i Konungens namn. Källa: Wikipedia.*

Margaretha Hårdén 30 år på "AMBASSADEN"

Margaretha Hårdén har arbetat på Älvdalens Besparingskogs kontor sedan 1983. Hon är därmed en av dem som arbetat längst i huset, som lite skämtsamt fick smeknamnet Ambassaden av ortsborna när det stod färdigt 1960. I april 2013 tog hon pension från sitt arbete som ekonomischef. Innan hon börjar sitt nya liv har vi bitt Margaretha att med egna ord berätta om sina år inom Besparingskogarna och resan mot dagens it-samhälle.

1981 efter 12 år i Närke återvände jag till Älvdalen med min man Bror och våra pojkar Jonas och Magnus. Det var inte lätt att få jobb i Älvdalen. Jag hade diverse tillfälliga arbeten tills jag läste en liten annons i MT där Älvdalens Besparingskog behövde administrativ hjälp till kontoret efter att kamrer Hernebro hade gått i pension. Jag sökte jobbet och fick det. Den 1 oktober 1983 var min första arbetsdag på Besparingskogen.

PERSONALBEMANNINGEN PÅ 80-TALET

1974 hade man slagit ihop förvaltningarna för Älvdalens och Särna-Idre Besparingskogar och den gemensamma förvaltningen skulle vara i Älvdalen. Tjänsterna för Kurt Haga, förvaltare, Olle Stadigs, kamrer, Sven Rusk, vägmästare och Maj-Britt Forsberg, administration - fördelades mellan de båda Besparingskogarna.

Olle Willemark och Tage Salomonson (från 1985 Lasse Nilsson) var skogvaktare på Älvdalens Besparingskog och Sture Hårdén och Jan Norell skogsformän. Huggare, skogsvårdspersonal, skogsmaskinförare, väg- och verkstadspersonal, snickare, vaktmästare och lokalvårdare var fast anställda på kollektivsidan.

I Särna var Harald Eriksson skogvaktare

(från 1984 William Rusk.). De kollektiva var huggare, skogsvårdspersonal, skogsmaskinförare, lokalvårdare samt chaufförer och hyvelförare på dåvarande väggaraget i Särna.

Till att börja med fick jag hjälpa till med diverse administrativa göromål på kontoret bland annat löneskrivning och stansning av löner. Vi hade en stor stansmaskin där alla lönesiffror skulle stansas in för att sedan skickas till SDC i Sundsvall. Man fick vara skärpt till tusen för att inte slå fel och sedan gällde det att inte skada remsan som låg i ett virrvarr på golvet innan den kunde rullas ihop. När lönerna kom tillbaka fick man hoppas att man slagit rätt siffror för det kunde vara nog så marigt att rätta dem om något blivit fel.

TJÄNSTEN BLEV EN HELTID

Arbetsuppgifterna blev fler och fler och tjänsten utökades efterhand till en heltid. Det var minst fyra stämmor under ett år. Det var både jordägar- och samfällighetsstämmor.

När kraftverksfrågorna var aktuella var det även extra stämmor. De var minst sagt livliga. Stämmorna hölls oftast i aulan på Älvdalsskolan och vid röstningar satt Maj-Britt och jag ute i vestibulen och slog

röstsiffror på våra räknemaskiner för glatta livet medan delägarna gick runt oss i spänd förväntan på resultaten. Det hände att stämmorna slutade efter midnatt.

UTVECKLING

Datoriseringen kom även till Besparingskogen i slutet av 80-talet. I ett rum på Orsa Besparingskog stod huvuddatorn (stor så den krävde ett eget rum). Den köptes tillsammans med Orsa Besparingskog. Första utbildningen hade vi under en komprimerad vecka hos SDC i Sundsvall tillsammans med personal från Orsa Besparingskog. När man väl blev någorlunda varm i kläderna var den till stor hjälp. Bara att kunna rätta utan kladd och sudd var ju en befrielse men det var inte ovanligt att det man jobbat med under en hel dag bara försvann då det "kraschade" lite då och då.

Personalfester för anställda och styrelser turades man om att ha i Älvdalen respektive Särna. Festerna övergick så småningom till personalresor med skogliga teman. Trevliga arrangemang och nyttigt för personal och styrelser att träffas. För mig som gjorde lönerna så fick namnen på lönelistorna också ett ansikte - det var förhoppningsvis ömsesidigt. De som arbetade i Särna träffade man oftast bara då.

Bilder från boken "Skogen, älven och bygden" som gavs ut i samband med ÅB:s 100-års jubileum 1988.

Överst: Kurt Haga, förvaltare 1974-1999. Underst: Olle Stadigs, Besparingskogens kamrer från 1974

– Något positivt som hänt under de här åren jag arbetat på Besparingskogen är att man blivit mer öppen mot delägare och allmänhet".

Personal 1988 - från vänster skogvaktarna Olle Willemark, Sven Rusk, Tage Salomonsson (pensionerad), Lars Nilsson, samt kontoristerna Maj-Britt Forsberg och Margaretha Hårdén. På bilden saknas skogvaktare William Rusk, sationerad i Särna.

1993 tog skogsmaskinerna över helt och huggarna blev uppsagda på båda Besparingskogarna. Ingen rolig tid. De flesta av dem valde att bli kvar som skogsvårdare men då bara under barmarkssäsongen. Svårt att hitta arbeten under vintern – ett dilemma som kvarstår än idag.

KRÄVANDE OCH GIVANDE

För att gå tillbaka till andra halvan av 90-talet blev vår kamrer tyvärr långtidssjukskriven på grund av en olyckshändelse. Han kom tillbaka en kort period men kunde inte fortsätta sitt arbete.

Tillfälliga konsulter var här och jag fick försöka klara uppgifter jag inte jobbat med tidigare. Lasse Olsson var anställd på halvtid 1999-2000 men kunde sedan inte kombinera tjänsten med sitt egna växande företag. Med Lasses goda stöd i svårare frågor har jag sedan fortsatt med bokföring, bokslut, delägarlån och övrigt ekonomiarbete utöver lönerna med tillhörande uppgifter för personalen för de båda företagen. Ett krävande arbete som också varit mycket givande och intressant.

KOLLEGOR OCH DELÄGARE

Maj-Britt blev pensionär i juni 1998 efter 24 år på Besparingskogen. Ingrid Mörk började 1997. Ingrid blev pensionär i höstas efter 15 år på Besparingskogen. Duktiga kollegor båda två. Tråkiga saker har hänt som när vår förvaltare Kurt Haga hastigt avled i januari 1999.

Han skulle ha blivit pensionär i april samma år. Hans-Peter Olsson hade precis blivit antagen att bli hans efterträdare.

Något positivt som hänt under de här åren jag arbetat på Besparingskogen är att man blivit mer "öppen" mot delägare och allmänhet. Tidningen "Skogen o Kraften", skogs dagar och utbildningar med mera har betytt mycket och påverkat vår arbetssituation på ett bra sätt.

KULTURSKATT

Positivt är också det EU-projekt som genomfördes av Marita Nämnd och Nils Schröder då de gick igenom Besparingskogarnas arkiv och kommunens gamla handlingar I Älvdalen fortsatte sedan Karin Larsson fram till sin pensionering i höstas med dokumenteringen av dessa handlingar. En kulturskatt för den intresserade.

RESUMÉ

Besparingskogen och skogen har varit nära mig hela livet.

Mitt föräldrahem, där min man o jag bor idag, är granne med "Lokalen". Den var både bostad åt skogsförvaltaren och kontor för Besparingskogen när jag var barn. Där bodde dåvarande skogsförvaltare Folke Wetterhall med fru och tre barn. De yngsta barnen var också några av mina och min systems lekkamrater. Har ett svagt minne av farbröderna som jobbade på kontoret men kommer väl ihåg bus som när vi ungar åkte i mathissen som gick till bottenpla-

Lina Nyström efterträder Margareta Hårdén.

– Besparingskogen och skogen har varit nära mig så gott som hela livet".

Margaretha

